

STATSADVOKATEN

FOR SÆRLIG ØKONOMISK OG
INTERNATIONAL KRIMINALITET

Kvartalsrapport fra Hvidvasksekretariatet

4. kvartal 2020

4. Kvartal 2020

73.261. Så mange underretninger modtog Hvidvasksekretariatet i løbet af 2020. Det er en stigning på næsten 40 pct. i forhold til 2019. De mange underretninger, der sendes til Hvidvasksekretariatet vidner om, at de underretningspligtige i stigende grad er deres forpligtelser bevidst.

Herudover modtager Hvidvasksekretariatet forsat et betydeligt antal underretninger om mistanke om svindel omhandlende COVID-19-hjælpepakkerne. Dette er meget positivt, da de underretningspligtiges indsats på området er helt central for myndighedernes mulighed for at foretage kontrolmæssige og straffetlige efterforskningskridt mod dem, der uberettiget har fået eller forsøgt at få udbetalt støtte.

I løbet af 2020 videregav Hvidvasksekretariatet godt 24.000 underretninger, hvoraf de knap 20.000 var unikke underretninger. En underretning kan videregives til flere myndigheder. En enkelt underretning kan således videregives til f.eks. både to politikredse, skattemyndighederne og SØIK, hvis indholdet i underretningen giver anledning hertil.

Underretningerne er uundværlige i kampen med at dæmme op for hvidvask og terrorfinansiering. Underretningerne har konkret betydning for, at det er muligt for anklagerne at få sigtede personer og selskaber dømt for overtrædelse af straffeloven, hvidvaskloven mv. Derfor er Hvidvasksekretariatet tilfreds med at opleve, at der er et øget fokus på at få underrettet, når der er viden om eller en formodning om hvidvask eller terrorfinansiering.

I denne kvartalsrapport inddrages oplysninger om de underretninger, som Hvidvasksekretariatet modtog i perioden fra 1. oktober 2020 til 31. december 2020 samt for hele 2020. Ligeledes inddrages status for underretninger med mistanke om svindel med COVID19-hjælpepakkerne. Rapporten indeholder herudover information om Hvidvasksekretariatets feedbackprojekt og meget mere.

God læselyst!

Hvidvasksekretariatet - Hvem er vi?

Hvidvasksekretariatet i SØIK fungerer som Danmarks Financial Intelligence Unit (FIU) og har til opgave at modtage, analysere og videreformidle underretninger om mulig hvidvask eller finansiering af terrorisme. Underretningerne modtages bl.a. fra de i hvidvaskloven underretningspligtige virksomheder og personer.

Herudover kan Hvidvasksekretariatet modtage underretninger fra myndigheder, virksomheder og borgere, der finder et forhold mistænkeligt og sender en underretning til sekretariatet uden at være underretningspligtig i hvidvasklovens forstand.

Hvidvasksekretariatet modtager desuden andre typer af informationer fra indenlandske og udenlandske myndigheder, herunder fra politikredsene, tilsynsmyndighederne og andre landes finansielle efterretningstjenester.

Underretninger sendt til Hvidvasksekretariatet

I 4. kvartal 2020 modtog Hvidvasksekretariatet 21.089 underretninger. Dette er ca. 2.000 flere underretninger end i 3. kvartal 2020. Samlet set modtog Hvidvasksekretariatet 73.261 underretninger i 2020, hvoraf underretninger om mulig hvidvask med transaktioner (STR) udgjorde 94 pct.

Underretningerne fordeler sig på tre forskellige typer:

- *Suspicious Transaction Report (STR)*: Underretning om mulig hvidvask med transaktioner mellem personer eller selskaber, kontanthævninger eller kontantindsættelse.
- *Suspicious Activity Report (SAR)*: Underretning om mistænkelig aktivitet, adfærd eller hændelse, hvori der ikke indgår transaktioner.
- *Terror Financing Report (TFR)*: Underretning om mulig terrorfinansiering indeholdende mistænkelige transaktioner eksempelvis til og fra høj-risiko-lande.

Kategoriseringen af underretninger foretages af de underretningspligtige ud fra deres umiddelbare vurdering af mistanken. Ved modtagelse i Hvidvasksekretariatet foretages der screeninger på tværs, og selv om kategoriseringen er meget væsentlig for sekretariatets arbejde, er den ikke afgørende for oplysningernes anvendelse til forskellige typer sager.

Tabel 1: Antal underretninger sendt til Hvidvasksekretariatet, 2020¹.

Rapporttype	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal
STR	16.952	14.403	17.870	19.867
SAR	1.045	776	1.078	1.088
TFR	124	117	121	134
I alt	18.121	15.296	19.069	21.089

Størstedelen af de modtagne underretninger kommer fra pengeinstitutter og dernæst spiludbydere. Det fremgår af tabel 2 nedenfor.

Pengeinstitutterne har sendt næsten 17.000 underretninger i 4. kvartal, hvilket er ca. 1.100 flere underretninger end i 3. kvartal. Spiludbydere har sendt knap 250 flere underretninger i 4. kvartal sammenlignet med 3. kvartal. Den største procentvise ændring er blandt udstedere af elektroniske penge og udbydere af betalingstjenester, der i 4. kvartal har sendt 1.257 underretninger mod 695 underretninger i 3. kvartal, svarende til en stigning på 80 pct. Der er også sket en stigning i antallet af underretninger blandt andre underretningspligtige personer og virksomheder, herunder revisorer og valutavekslingsvirksomheder.

Tabel 2: Antal modtagne underretninger fordelt efter underretter, 4. kvartal 2020.

Underretter	Antal
Pengeinstitut	16.734
Realkreditinstitut	5
Fondsmæglerselskab	0
Livsforsikringselskaber og pensionskasser	3
Sparevirksomhed, herunder leasing og finansieringsinstitutter	51
Udstedere af elektroniske penge og udbydere af betalingstjenester	1.257
Forsikringsformidlere	2
Investeringsforeninger og fonde	0

¹ Det samlede antal underretninger i et år afviger en smule fra summen af underretninger i de fire kvartaler, hvilket skyldes datamæssige rettelser og kvalitetskontrol.

Advokat	1
Revisor	614
Ejendomsmæglere	1
Skatterådgivere, eksterne bogholdere mv.	15
Service Provider*	0
Valutavekslingsvirksomhed	116
Spiludbydere	2.034
Kunsthandlere og auktionshuse	1
Udbydere af veksling mellem virtuelle valutaer og fiatvalutaer	7
Udbydere af virtuelle tegnebøger	0
Offentlig myndighed	205
Andre	43
I alt	21.089

* Udbydere af tjenesteydelser til virksomheder: selskabsoprettere, professionelle ledelsesmedlemmer, kontorhoteller mv.

Videregivne underretninger fra Hvidvasksekretariatet

Når Hvidvasksekretariatet videregiver oplysninger til en anden myndighed, f.eks. en politikreds, sker det som en efterretning, der kan indeholde oplysninger fra mere end én underretning.

I 4. kvartal 2020 videregav Hvidvasksekretariatet oplysninger fra 5.390 unikke underretninger til politikredsene, PET, Skatteforvaltningen og andre offentlige myndigheder. I tabel 3 fremgår, hvor mange underretninger, hvorfra Hvidvasksekretariatet har videregivet oplysninger til de enkelte myndigheder. De 5.390 unikke underretninger udgør en lille stigning sammenlignet med 3. kvartal, hvor der blev videregivet oplysninger fra 5.328 unikke underretninger.

Det stort set uændrede antal videregivne oplysninger dækker over, at der i 4. kvartal 2020 blev videregivet et lavere antal underretninger til politikredsene og PET, mens der var en stigning i antallet af oplysninger, der er videregivet til anden offentlig myndighed og særligt til Skatteforvaltningen.

Det bemærkes i øvrigt, at oplysningerne i underretningerne ikke nødvendigvis bliver videregivet i den samme periode, de er modtaget i. Det skyldes, at underretningerne kan vise sig først at være relevante at videresende i forbindelse med en efterforskning eller andre underretninger, der kommer til Hvidvasksekretariatet på et senere tidspunkt. Det bemærkes herudover, at oplysninger fra samme underretning kan være videregivet til flere myndigheder, f.eks. til en politikreds og til Skatteforvaltningen.

Tabel 3. Antal underretninger, hvorfra der er videregivet oplysninger, 2020.

Modtager	1. kvartal	2. kvartal	3. kvartal	4. kvartal**
Politikredsene*	2.520	1.808	2.986	2.669
PET	1.154	898	844	525
Skatteforvaltningen	1.872	2.116	423	1.413
Anden offentlig myndighed	193	1.088	1.237	1.319

*Herunder SØIK

** Oplysningerne stammer fra 5.390 unikke underretninger

Hvidvasksekretariatet videregiver ligeledes oplysninger fra hvidvaskunderretninger i besvarelser af forespørgsler fra udlandet. Disse videregivelser indgår ikke i tabel 3. I 4. kvartal 2020 modtog Hvidvasksekretariatet 82 forespørgsler fra udlandet. Alle forespørgsler bliver besvaret, og nogle af besvarelserne indeholder oplysninger fra en eller flere underretninger.

I 2020 videregav Hvidvasksekretariatet godt 24.000 underretninger, hvoraf de knap 20.000 var unikke underretninger. En underretning kan videregives til flere myndigheder. En enkelt underretning kan således videregives til f.eks. både to politikredse, skattemyndighederne og SØIK, hvis indholdet i underretningen giver anledning hertil.

COVID-19 underretninger og anmeldelser

I perioden fra 1. april til 31. december 2020 har Hvidvasksekretariatet identificeret og behandlet 4.433 COVID-19-relaterede underretninger om mistanke om svindel med de kompensationsordninger, som Folketinget har vedtaget som følge af COVID-19. Heraf er oplysninger fra 2.654 unikke underretninger videreformidlet til rette myndighed, herunder Erhvervsstyrelsen, der vurderer, om der kan være lavet svindel med kompensationsordningerne.

SØIK modtager alle politianmeldelser om mulig svindel med kompensationsordningerne og har bl.a. til opgave at fordele sagerne til de relevante politikredse, der skal efterforske hovedparten af sagerne. SØIK havde pr. årsskiftet modtaget 186 anmeldelser om mulig svindel med kompensationsordningerne, men det må forventes, at flere af underretningerne udløser politianmeldelser, når myndighederne går i gang med efterkontrollen af de ansøgere, der har fået udbetalt kompensation.

I de tilfælde, hvor der er mulighed for med det samme at beslaglægge midler, som kan stamme fra svigagtigt opnået støtte fra en kompensationsordning, sørger SØIK for, at midlerne bliver beslaglagt, inden sagen fordeles til en politikreds. Der er anmeldt svindel for 65.607.197 kr., og SØIK har i den forbindelse beslaglagt 17.188.672 kr. Dele af den anmeldte svindel er opdaget, før der skete udbetaling. Dette har været muligt på baggrund af bl.a. oplysninger i de underretninger, som Hvidvasksekretariatet modtager fra banker, revisorer m.fl.

Oplysninger om antallet af underretninger og anmeldelser om svig med kompensationsordningerne offentliggøres månedligt på [Anklagemyndighedens hjemmeside](#).

Domme i hvidvasksager

Når Hvidvasksekretariatet videregiver oplysninger fra en underretning til en politikreds eller til SØIK, kan oplysningerne anvendes på følgende måder:

- Som grundlag for igangsættelse af en ny efterforskning vedrørende hvidvask eller anden afledt kriminalitet.
- Som bevis til at underbygge en igangværende efterforskning (eventuelt med mulighed for tilskæring eller vinkling af efterforskningen) og som muligt bevis i en straffesag.

- Som efterretninger, der kan indgå i politiets samlede forståelse af kriminalitetsbilledet eller risici inden for forskellige områder.

Der er for nylig faldet dom i endnu en hvidvask-sag, der er ført af SØIK, hvor kriminelle har hvidvasket udbytte for mange millioner.

78-årig dømt for hvidvask af næsten 50 millioner kroner

Mod betaling stillede en 78-årig mand sit NemID og sit selskabs konto til rådighed for kriminelle, som brugte selskabets konto til at hvidvaske deres udbytte.

Manden der er direktør og ejer af en VVS-virksomhed, lod 41,5 millioner kroner blive ført via sin konto til et selskab i Polen, ligesom 7,8 millioner kroner blev indsat og overført til en række andre selskaber. Den 24. november 2020 blev han idømt tre år og ni måneders fængsel ved Retten i Roskilde. Straffen blev undtagelsesvist gjort betinget grundet alder og helbredsmæssige forhold. Derudover blev selskabet idømt en bøde på 24,8 mio. kroner og fik konfiskeret 398.307 kr., ligesom de 461.304 kroner, som den 78-årige fik i betaling for at stille sin konto til rådighed, blev konfiskeret.

Sagen indgår i et større sagskompleks, som er startet på baggrund af en lang række underretninger til Hvidvasksekretariatet fra forskellige banker, og hvor SØIK har rejst tiltale mod en række selskaber og personer for hvidvask for mere end 100 mio. kr.

Skatteforvaltningens brug af efterretninger fra Hvidvasksekretariatet

Hvidvasksekretariatet sender hvert år flere tusinde efterretninger til Skatteforvaltningen med mistanke om skatte- og afgiftssvig, herunder kædesvig.

Skattestyrelsen udarbejder hvert kvartal en rapport til Hvidvasksekretariatet med oplysninger om nyttiggørelsen af efterretningerne fra sekretariatet. I 4. kvartal 2020 modtog Skattestyrelsen 611 efterretninger fra Hvidvasksekretariatet. I fjerde kvartal 2020 er der i Skattestyrelsen behandlet 274 efterretninger, hvoraf 198 er blevet nyttiggjort i sagsbehandlingen. 76 af efterretningerne er henlagt, uden at være blevet anvendt. En efterretning, der er nyttiggjort uden resultat, er et udtryk for, at der er foretaget en kontrol på baggrund af den modtagne efterretning, hvor kontrollen ikke har givet anledning til skatte- eller afgiftsmæssige ændringer.

Samlet set modtog Skattestyrelsen 2.007 efterretninger fra Hvidvasksekretariatet i 2020. Heraf er de 672 nyttiggjort med resultat, 120 er nyttiggjort uden resultat, mens 308 er henlagt.

Til at opgøre resultatet af kontrolindsatsen anvender Skattestyrelsen begrebet nettoprovenu. Nettoprovenuet er summen af de krav, som borgere og virksomheder vil blive mødt med som følge af kontrollen af den pågældende skatteart. I 4. kvartal 2020 resulterede Skattestyrelsens behandling af efterretningerne i et nettoprovenu på 138,6 mio. kr., mens arbejdet med efterretningerne medførte et nettoprovenu på 553,8 mio. kr. for hele 2020.

Projekter

Hvidvasksekretariatet arbejder løbende med en række konkrete projekter. Projekterne er ofte iværksat efter ønske fra politikredsene og andre myndigheder, men de kan også være iværksat af sekretariatet på baggrund af nye oplysninger om f.eks. en særlig metode til hvidvask. Underretninger fra de underretningspligtige indgår som et vigtigt element i projekterne.

Ny National Risikovurdering for hvidvask

Hvidvasksekretariatet har igangsat det omfattende arbejde med den nye Nationale Risikovurdering, som udkommer ultimo 2022.

Indledningsvis har Hvidvasksekretariatets analyseenhed udarbejdet en projektplan, som beskriver det forventede ressourceforbrug samt de delmål, som skal løses frem til den endelige udgivelse i 2022. Derudover er arbejdet startet med at indsamle relevante risikovurderinger fra andre lande, samt at gennemgå de konklusioner og risikoområder, som vores partnerlande har identificeret inden for de seneste år.

Første større delopgave bliver at indsamle informationer omkring mulige risikoområder indenfor hvidvask i Danmark. Denne indsamling af informationer vil blive til i samarbejde med Hvidvaskforum+, hvor relevante myndigheder og private partnere får mulighed for at kommentere på de risikobilleder, de ser på hvidvaskområdet.

Feedback fra politikredsene

I august 2020 anmodede Hvidvasksekretariatet politikredsene og SØIK om at oplyse status for videregivne efterretninger modtaget i 2019 samt status på videregivne efterretninger, der indgik i verserende sager. Dette skete med henblik på at styrke den samlede indsats mod hvidvask og terrorfinansiering samt for at forbedre Hvidvasksekretariatets feedback til de underretningspligtige personer og virksomheder.

På baggrund af den indhentede feedback er det muligt at føre statistik over nyttiggørelsen af efterretninger fra Hvidvasksekretariatet, herunder om efterretningerne indgår i en efterforskning, og om der er sigtede, tiltalte, beslaglagt penge og faldet dom i den konkrete sag.

Når Hvidvasksekretariatet videregiver oplysninger fra en underretning til en politikreds, kan oplysningerne anvendes på følgende måder:

- Som grundlag for at igangsætte en ny efterforskning vedrørende hvidvask eller anden afledt kriminalitet.
- Som bevis til at underbygge en igangværende efterforskning og som muligt bevis i en straffesag.
- Som efterretninger, der kan indgå i politiets samlede forståelse af kriminalitetsbilledet eller risici inden for forskellige kriminalitetsområder.

Hvidvasksekretariatet har modtaget feedback vedrørende i alt 1.478 videregivelser i 2019, som hver indeholder oplysninger fra en eller flere underretninger. Det fremgår af tabel 4 nedenfor.

Tabel 4: Videregivne sager fordelt efter aktuel status i politikredsene og i SØIK

	Antal	Procent
Dom/afgørelse	153	10
Verserende	363	24
Oversendt til anden myndighed	228	15
Henlagt/ubehandlet	738	50

I alt	1.478	100 %
--------------	--------------	--------------

*Summen i tabellen afviger marginalt fra summen af indholdet i rækkerne. Det skyldes, at enkelte videregivne sager er kategoriseret i to kategorier.

Det fremgår af Hvidvasksekretariatets feedbackundersøgelse, at mere end en tredjedel af videregivelserne indgår i en konkret efterforskning i den pågældende politikreds eller i SØIK.

Der er faldet dom i 126 sager, hvori videregivelser fra Hvidvasksekretariatet indgår. En fjerdedel af videregivelser fra Hvidvasksekretariatet indgår i sager, som fortsat er verserende. I 113 af disse sager er der sigtet i alt 274 personer og 21 virksomheder, og der er desuden rejst tiltale mod 74 personer og 15 virksomheder. 15 pct. af videregivelserne er videresendt til en anden myndighed, hovedsageligt en anden politikreds eller Skattestyrelsen. De resterende videregivelser er enten henlagt eller ubehandlede. Henlagte videregivelser er videregivelser, hvor der er foretaget en indledende behandling og vurdering af oplysningerne, men som ikke fører til en konkret sag. Henlagte videregivelser gemmes for at kunne anvendes i forbindelse med en ny efterforskning eller nye underretninger.

I 26 af de 126 sager, hvor der er fældet dom, er gerningspersonerne idømt fængselsstraf. Afgørelserne fremgår af tabel 5.

Tabel 5: Afgørelser fordelt efter afgørelsestype i 2018 og 2019

	2018	2019
Ubetinget dom	20	26
Delvist betinget	1	1
Betinget	6	11
Bøde	15	56
Tiltalefrafald	2	22
Påtaleopgivelse	5	30
I alt	49	126

Øvrige oplysninger

Ud over underretninger modtager Hvidvasksekretariatet oplysninger af forskellig karakter samt forespørgsler fra nationale og internationale samarbejdspartnere. Oplysningerne indgår ligesom underretningerne i sekretariatets samlede datamængde og kan afhængigt af klassificeringsgraden videregives til andre myndigheder til orientering eller videre foranstaltning. Oplysningerne kan også give anledning til, at Hvidvasksekretariatet foretager undersøgelser af forskellige fænomener om f.eks. en bestemt fremgangsmåde til at begå økonomisk kriminalitet.

Nyttige rapporter mv.

Ny rapport om handelsbaseret hvidvask fra FATF og Egmont

Financial Action Taskforce (FATF) har i samarbejde med Egmontgruppen udarbejdet en rapport i december 2020, som beskriver nuværende tendenser inden for handelsbaseret hvidvask. Rapporten er særlig nyttig i forhold til beskrivelse af de risikoområder, der ligger i international handel, og hvordan kriminelle udnytter internationale love og regler til at hvidvaske midler.

Rapporten berører følgende fokusområder:

- Definitioner og processerne i international handel
- Risici og trends inden for Handelsbaseret hvidvask

- Udfordringer i bekæmpelsen af handelsbaseret hvidvask
- Modforanstaltninger og best-practices

Rapporten kan tilgås på [FATFs hjemmeside](#).

Ny quick-guide fra Erhvervsstyrelsen om udarbejdelsen af risikovurderinger

Erhvervsstyrelsen har i januar 2021 udgivet en ny quick-guide til danske virksomheder med navnet ”Sådan vurderer du din virksomheds risiko for at blive misbrugt til hvidvask og terrorfinansiering”.

Guiden indeholder en række trin for, hvordan virksomheder kan udarbejde deres risikovurderinger, som de er forpligtet til jf. Hvidvaskloven.

Quick-guiden indeholder tre overordnede trin:

- Trin 1: Beskrivelse af virksomhedens forretningsmodel
- Trin 2: Identificering og vurdering af risikofaktorer
- Trin 3: Sammenfattende vurdering

Erhvervsstyrelsen gennemgår de forskellige elementer, som virksomheder skal være opmærksomme på i udarbejdelsen af deres risikovurderinger, herunder kundetyper, produkter og tjenesteydelser, leveringskanaler og geografiske områder.

Rapporten kan hentes og læses på [Erhvervsstyrelsens hjemmeside](#).